

ДОКЛАД

Оценка на потенциала за адаптиране на политиките за опазване на околната среда и климатичните промени към Зелената сделка

Една от шестте водещи инициативи на новата Европейска комисия, всички подкрепени от Европейският парламент и Съвета на Европа, е насочена към мерки в областта на климата, с които да се постигне въглеродна неутралност на Европа до 2050 година.

„Европейският зелен пакт“, или т. нар. „Зелена сделка“, представлява пакет от политики и екологични мерки, чиято цел е да насочи Европейския съюз (ЕС) по пътя към зелен преход и постигане на климатична неутралност до 2050 г. Този преход трябва да бъде справедлив и приобщаващ и да не допуска никой да бъде изоставен. „Зелената сделка“ трябва да постави хората на първо място и да обърне внимание на общините, местната икономика и гражданите, които ще бъдат изправени пред най-големите предизвикателства. Местните власти са от ключово значение за осигуряването на успешния и поэтапен трансформационен преход, свързан с изпълнението на мерките,

От една страна, тази инициатива се определя като историческа възможност за икономическа трансформация и поемане на лидерство при усвояване на новите технологии на 21 век. От друга, тази инициатива поставя на тежко изпитание промишлените двигатели в редица страни на Европейския съюз. В основата на тези диаметрални виждания стои различната промишлена и социална база на страните-членки, които по презумпция трябва да реализират общи дългосрочни политики.

Европейската политика в областта на околна среда се основава на принципа на предпазните мерки, превантивните действия и отстраняване на замърсяването при източника, както и на принципа „замърсителят плаща“. Многогодишните програми за действие за околната среда определят рамката на бъдещите действия във всички сфери на политиката в областта на опазване на околната среда и климатичните промени. Те са част от хоризонталните стратегии и се вземат под внимание в рамките на международните преговори във връзка с околната среда. От неотдавна политиката в областта на околната среда заема централно място при изготвянето на политиките на ЕС, като Европейската комисия започна изпълнението на Европейския зелен пакт като основен двигател на своята стратегия за икономически растеж.

В изпълнение на Дейност 3 Оценка на потенциала в рамките на проект BG05SFOP001-2.025-0087 Повишаване на гражданското участие в процесите на изпълнение на политики на местно ниво за адаптиране към Зелената сделка, през 2023 г. проведе 6 практически семинара в 3 български общини за насърчаване на прехода към Зелената сделка.

Настоящият Доклад съдържа анализ на обратната връзка, получена от участниците в практическите семинари.

I. Метод - извършване на анкетни проучвания по време на практическите семинари

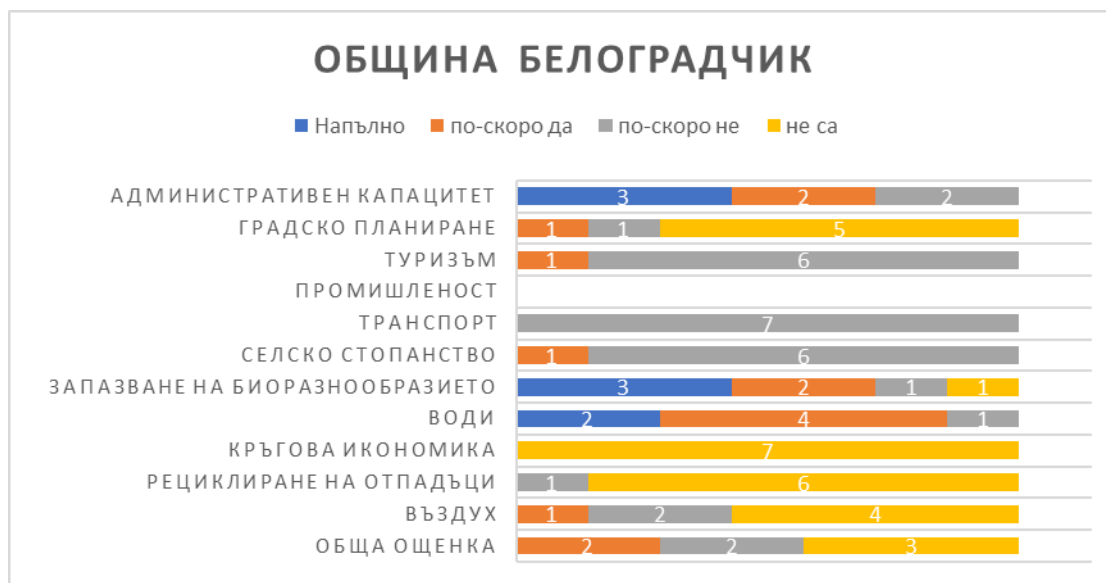
За целите на проучването е изготвена кратка Анкета – въпросник, целяща получаване на обратна връзка от участниците в практическите семинари за определяне на готовността на общинската администрация за адаптиране на местните политики към целите на Зелената сделка.

Анкетните карти бяха попълнени по време на провеждането на практическите семинари.

----- www.eufunds.bg -----

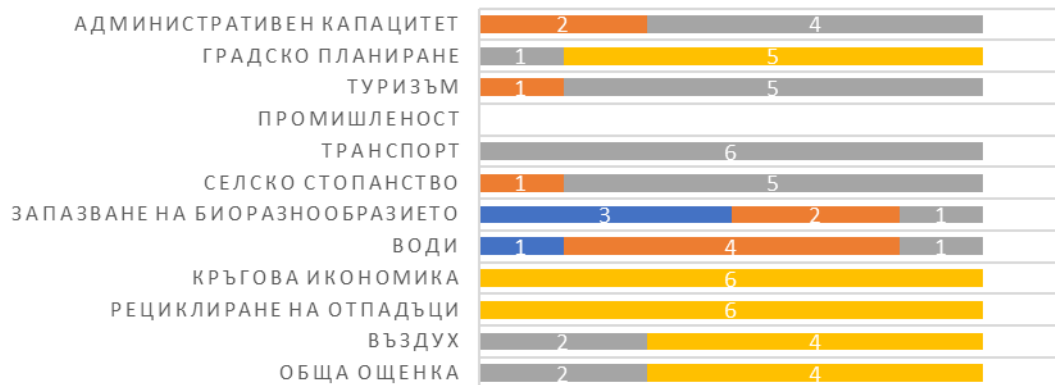
II. Резултати

След обработка на попълнените анкетни карти са обобщени следните резултати:

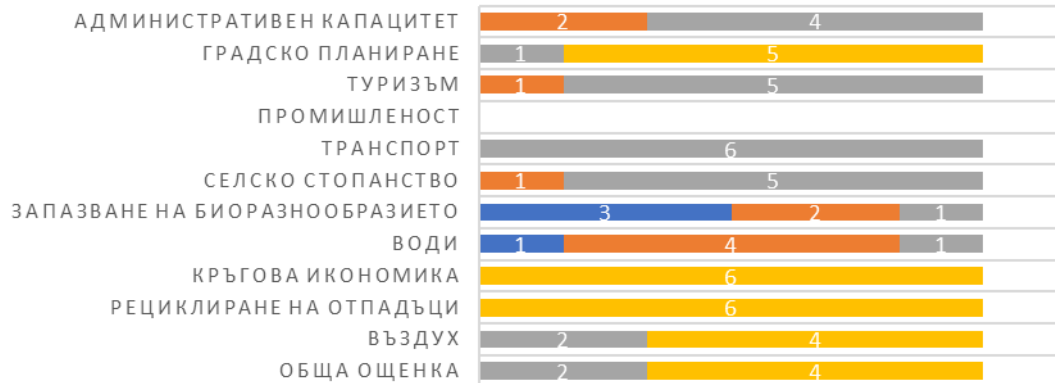
ОБЩИНА САПАВЕРА БАНЯ

■ Напълно ■ по-скоро да ■ по-скоро не ■ не са

ОБЩИНА САПАВЕРА БАНЯ

■ Напълно ■ по-скоро да ■ по-скоро не ■ не са

III. Анализ на получените резултати

Преобладаващата част от участниците (84%) са изразили мнение, че съществуващите общински политики не са адаптирани към целите, заложиени в Зелената сделка, като и в трите общини – Белоградчик, Сапарева баня и Белене има еднакви резултати.

Най-добри резултати в адаптирането към заложените цели се наблюдават в областта на запазване на биоразнообразието и водите .

По отношение на въздуха, само в община Белоградчик 50% от участниците смятат, че общинските политики са адаптирани към постигането на заложените цели, докато общинските политики Сапарева баня и Бяла не са адаптирани.

Най-сериозни различия с поставените цели в Зелената сделка се наблюдават в областите кръгова икономика, рециклиране на отпадъци и транспорт.

Общинските служители смятат, че имат сравнително добър капацитет за прилагане на принципите на Зелената сделка на общинско ниво. Само община Сапарева баня има нужда от укрепване на капацитета.

IV. ИЗВОДИ:

- Необходимо е да се изработят или да се преработят съществуващите политики за управление на отпадъците с фокус върху разделното събиране на битовите отпадъци от домакинствата.
- Икономическите стимули като въвеждане на системата „плати толкова, колкото изхвърляш“ са предпоставка за стимулиране на местните общности да събират разделно битовите отпадъци.
- Необходимо е да се изработят политики и планове за действие за прилагане на принципа на кръговата икономика и ресурсната ефективност на местно ниво.
- Необходими са решения за екологичен транспорт.
- Все още жилищните сгради не са достигнали необходимата енергийна ефективност и се използват твърди горива. Необходимо е да се търсят финансови източници за стимулиране на домакинствата да прилагат мерки за енергийна ефективност.
- Комуникационните кампании са от съществено значение за популяризиране сред местната общност на мерките и програмите за постигане на целите, заложиени в Зелената сделка.
- „Зелената сделка“ далеч надхвърля въпросите за околната среда и климата и обхваща почти всички политики на социално-икономическия живот и трябва да се направи пълен реинженеринг на общинските политики и стратегии.
- България има потенциала да се възползва правилно от възможността, която Европа предоставя и да ос зеленият преход не трябва да се случва с рестриктивни мерки. Правилните стимули дават възможност на иновативния бизнес на местно ниво да се реализира много по-пълно, за да има едно зелено енергийно бъдеще.